

De dol

De dol imposat pel traspàs d'un germà, company i amic, amb qui havia col·laborat els darrers quinze anys. D'un home honest, intel·ligent, valent i polimòrfic, que era com un repte als mandrosos, als oportunistes, als qui volen fer carrera bo i donant suport a causes inqüestionablement justes. L'Alfons Comín es mostrava especialment sever contra els oportunistes, contra la gent d'esquerra que n'ostenta el nom per escalar, carn de llista, graons d'un prestigi conquerit pel treball anònim de majories perseguides i anònimes. Molts d'ells viuran des d'avui més tranquils: no se sentiran perseguits per aquells ulls vius i irònics, per aquella serenitat pastada en la lluita que els feia de mirall... i que els demostrava fins a quin punt podien a mort, tenien el cor ressec i els empaitava l'afany per semblar allò que ni eren ni són ni seran (si no cauen un dia del cavall i aprenen a saber-se).

De dol perquè amb l'Alfons se'n va, físicament, un home inconformista i responsable alhora. Sabia que el pitjor servei que hom pot retre a la veritat és la cloenda de l'homenatge. La veritat és un procés: mai no acceptarà l'homenatge final, perquè camina, amb passa nerviosa, entre giragonses i escarnis, arrelada entre els pàries de la terra, cap a una nova síntesi, tesi jovençana d'un nou procés dialèctic.

Ho digué, amb saviesa de bon blat, el professor Sacristan, quan va presentar un llibre paradoxal: *Cristians en el partido, comunistas en la Iglesia*, en el qual hi havia una veritable revolució metodològica. L'Alfons Comín ho intentava teoria i corria, més tard, a adequar-hi la realitat: començava per escoltar, amb oïda atenta, aquella dada que la realitat oferia (a qui tingués ulls per veure: rara qualitat!) I contra qual-sevol dogma, arrencava: la tesi sorgia com sorgeix la paraula genuïna, unguada d'història i de passió, d'ex-

periencia humana i de sabors del camp.

Va lluitar contra els dogmes i això desesperava molts. Àdhuc molts dels seus correligionaris incapaços de conquerir per al seu partit la condició de partit laic. A molts que creuen que és més revolucionari un bon dogma que una recerca aferrissada de la veritat. I és justament aquest caràcter antidogmàtic del marxisme allò que el fa viu i jove i universal i apte per a interpretar i representar la lluita de tot un poble, de tots els pobles.

A la missa-funeral per l'Alfons em van impressionar les pregàries: els creients responien "us ho demanem, Senyor!" quan qui dirigia la súplica feia presents les sofrenes inhumanes dels països d'Amèrica llatina, de Bolívia a l'Uruguai, d'El Salvador a Xile, del Paraguai a l'Argentina. I és que per a l'amic Fidel Castro i Ernesto Cardenal, de Helder Câmara i de Camilo Torres, res no podia justificar l'opressió contra els pobles d'Amèrica llatina. La seva passió personal coincidia amb la de Bolívia, on pocs mesos abans havia aparegut crucificat un cristià i un demòcrata, el jesuïta català Lluís Espinal.

Una de les darreres visites llargues que va rebre va ser la dels dirigents obrers del Baix Llobregat. No és un atzar. Pocs teòrics i pensadors de prestigi mundial han viscut tan quotidianament, tan en termes de rostre coneguts, la problemàtica del moviment obrer com l'Alfons Comín, que recollia amb passió sistemàtica dades, entrevistes, informes sobre les empreses en crisi. Ha mort el dia que la Generalitat ens informava sobre els dos-cents mil treballadors en atur que hi ha a Catalunya: un compromís de lluitar sense embuts contra la crisi, ¿no pot ser el millor homenatge honest, intel·ligent, valent, solidari i antidogmàtic?